

Meede 1
Töökohad ja teenused –
ettevõtluse elavdamine ja töökohtade
loomine

Tegevus 1.3
Piirkondlike võrgustike arendamine

Taotlemise meelespea
2018

Sisukord

Enne taotluse esitamist	3
1. Sissejuhatus	3
2. Eesmärk	3
3. Toetatavad tegevused, taotlejad ja toetussummad.....	3
4. Toetusmäärad	4
5. Ajakava.....	4
6. Nõuded ühisprojektile.....	4
7. Nõuded taotlejale.....	6
8. Abikõlblikud ja mitteabikõlblikud kulud.....	6
9. Vabatahtlik töö omafinantseeringuna	7
Taotlemine.....	8
10. Taotluse esitamine	8
11. Projektitaotluse nõuetele vastavuse kontrollimine partnerluskogus	9
12. Projektitaotluste hindamine	9
13. Nõuetele vastavuse kontrollimine PRIAs	9
14. Projektitaotluse rahuldamine ja rahuldamata jätmise.....	10
Projekti elluviimine ja projektitoetuse maksmise tingimused	10
15. Projektitoetuse saaja kohustused	10
16. Nõuded hinnapakumuse kohta.....	11
17. Maksetaotlused	12
18. Projektitoetuse väljamaksmine enne kulutuste tegemist	13
19. Teavitamine toetuse kasutamisest	13

Enne taotluse esitamist

1. Sissejuhatus

Käesolev dokument on abiks taotlejale taotluse koostamisel, esitamisel ning hiljem toetuse kasutamisel, tegevuste elluviimisel ning aruandluse koostamisel. Siin on koos Valgamaa Partnerluskogu poolt seatud nõuded ja LEADERi määrusest tulenev reeglistik. Enne taotlemist tutvu kindlasti ka alltoodud dokumentidega.

- LEADERi määrus [Kohaliku tegevusgrupi toetus ja LEADER-projektitoetus](#). Vajaliku leidmise hõlbustamiseks oleme taotlemise meespeas viidanud ka määruse vastavatele paragrahvidele.
- LEADERi määruse [seletuskiri](#) ja 3.11.2017 jõustunud määruse [muudatuste seletuskiri](#).
- Meetmeleht - [Meede 1 Tegevus 1.3 Piirkondlike võrgustike arendamine](#).
- [Projektitoetuse taotluste menetlemise ja hindamise kord](#)
- [Mittetulundusühing Valgamaa Partnerluskogu 2015–2020 strateegia projektitaotluste hindamiskriteeriumid](#).
- [Maaelu arengu toetuse andmisest ja kasutamisest teavitamise, toetatud objektide tähistamise ning Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondi \(EAFRD\) osalusele viitamise täpsem kord perioodil 2014–2020](#)

Kui taotlemisel tekib küsimusi või kahtlusi, siis soovitame kindlasti üle küsida Tiina Ivaskilt:

e-posti aadress: tiina@valgaleader.ee

telefon: 5349 1195

aadress: Otepää, Valga põik 3

2. Eesmärk

Meetme eesmärk on **piirkonnas on jätkusuutlikud kohalikku ressursi kasutavad ja tasuvaid töökohti pakkuvad mikroettevõtted ning kättesaadavad elukondlikud teenused.**

3. Toetatavad tegevused, taotlejad ja toetussummad

Toetatavad tegevused:

- Valgamaa Partnerluskogu tegevuspiirkonnas asuvate *National Geographic* 'u kollaste raamide baasil ettevõtjate ja kogukonnakeskuste võrgustike loomine ja arendamine, sh võrgustikku kuuluvate liikmete koolitamine ja koostöö toetamine; tegevuste elluviimiseks vajalike töötasude maksmine; tegevuspiirkonnaülese *National Geographic* 'u kollaste raamide võrgustiku koostöö toetamine eesmärgiga suurendada võrgustikku kuuluvate organisatsioonide arvu ja käivet.

Ei toetata turundustegevusi.

Toetust saab **ühisprojekti** raames taotleda Valgamaa Partnerluskogu tegevuspiirkonnas tegutsev **MTÜ või SA**. Täpsemalt vaata peatükist 6.

Toetus taotluse kohta taotlusvoorus on **10 000 – 16 000 eurot**.

4. Toetusmäärad

- MTÜ, SA kuni 90 protsenti investeringu abikõlblikest kuludest.

[Määruses](#) leiad toetusmäärad § 34.

5. Ajakava

Tähtajad	
27.08.2018	Taotluste vastuvõtu algus <i>Varasemal kuupäeval pole taotluse sisestamine e-PRIA-s võimalik</i>
14.09.2018 kell 16.00	Taotluste esitamise lõpptähtaeg <i>E-PRIA keskkonnas pole hiljem enam võimalik taotlust esitada.</i>
9.11.2018	Taotluste hindamise tähtaeg partnerluskogus Taotluse staatust on võimalik jälgida e-PRIA keskkonnas
PRIA on aega taotluste menetlemiseks kuni 60 tööpäeva, mida vajadusel võidakse pikendada kuni 90 tööpäevani.	
Positiivse otsuse saanud toetuse saajal on kuni kaks aastat projekti elluviimiseks.	

6. Nõuded ühisprojektile

1. Ühisprojekti elluviimiseks peab taotlejal olema minimaalselt üks partner, kellega sõlmitud ühiste kavatsuste kokkuleppe ära kiri lisatakse taotluse juurde.
2. Taotleja täidab e-PRIA-s tegevuskava 2–4 aasta kohta. Tegevuskava sisaldab järgnevat:
  - 1) tegevuskava elluviimise periood;
  - 2) eesmärkide kirjeldus;
  - 3) tegevuse kirjeldus;
  - 4) tegevuskava elluviimise ajakava, milles tegevused on kavandatud ühtlaselt kogu tegevuskava elluviimise perioodile;
  - 5) eeldatavate tulemuste kirjeldus, sealhulgas ühisprojekti laiemast mõjust tegevuspiirkonnale;
  - 6) selle olukorra kirjeldus, mille lahendamisele on ühisprojekt suunatud;
  - 7) ühisprojekti osaleva partneri nimi, registrikood ja kontaktandmed;
  - 8) ühisprojekti osalevate poolte üksikasjalik ülesannete kirjeldus.
3. **Ühisprojekti** raames on abikõlblik projekti juhtimisega seotud töötasu (koos maksudega) kuni 20% projekti abikõlblikest mitteinvesteringuga seotud kuludest. **Projektijuhi** brutotunnitasu ei tohi ületada 10 eurot. Lisaks töötasule on võimalik projekti eelarvesse arvestada

projektijuhtimisega seotud **kaudsed tegevuskulud**, mis võivad moodustada kuni 15% otsestest projektijuhtimise kuludest. Kaudsed tegevuskulud on toodud määruse § 32 lg 2:

- 1) kulud bürootarvetele;
- 2) sidekulud, sealhulgas telefoni- ja postikulu;
- 3) infotehnoloogia kulud, sealhulgas kontoritehnika üür, rent ja liising ning serverite, võrkude ja kontoritehnika hooldus- ja paranduskulud;
- 4) projektijuhi tööruumi üür või rent ja selle tööruumi kommunaalkulud, sealhulgas kütte-, vee- ja elektrikulud ning ruumide koristamise kulud;
- 5) sõidukulud;
- 6) raamatupidamiskulud;
- 7) toetatava tegevuse elluviimisega seotud pangakonto haldamise kulud ja toetatava tegevuse elluviimisega seotud makse ülekandetasu.

Määruse seletuskirjas toodud näide aitab paremini mõista, kuidas ülalnimetatud kulusid arvestada.

Projektide puhul, milles on ühendatud nii „pehme” projekti kui ka investeeringuprojekti elemendid arvutatakse projektijuhtimise tasu ainult „pehmete” tegevuste abikõlblikelt kuludelt. Näiteks on ühisprojekti abikõlblikud kulud, millelt arvutatakse projekti elluviimisega seotud projektijuhtimise kulusid, 5000 eurot. Sellelt summalt arvutatuna võivad abikõlblikud otsesed personalikulud moodustada kuni 1000 eurot ehk 20% projektijuhtimisega seotud abikõlblikest kuludest. (Abikõlblikud otsesed personalikulud on toodud § 32 lõikes 3 – ehk siis töötasu + maksud). Abikõlblikele otsestele personalikuludele lisandub hüvitis kaudsete kulude eest 15% – antud näite puhul $1000 \times 15\% = 150$ eurot. Kogu projekti abikõlblikud kulud kokku 6150 eurot. Otsesed personalikulud omakorda on piiratud sellega, et projektijuhi brutotunnitasu on abikõlblik kuni 10 €/h. Ehk kui antud näite puhul arvutada maha töötasult makstavad maksud, siis on projektijuhi

abikõlblik töötasu 740 €. Seega arvestades, et abikõlblik on brutotunnitasu kuni 10 eurot, siis abikõlblike töötundide maht on maksimaalselt 74 tundi.

Kaudsete kulude taotlemisel ei pea taotleja tõestama tekkinud kulude reaalsel maksumust ega tasumist ning neid ei kontrollita.

7. Nõuded taotlejale

Projektitoetuse taotlejale on strateegias esitatud järgmised nõuded:

Tegevus 1.3

1. Taotlejal peab olema minimaalselt üks partner.
2. Taotleja tegutseb tegevuspiirkonnas.
3. Taotleja esitab koos taotlusega kõigi projektpartnerite poolt allkirjastatud ühiste kavatsuste kokkuleppe ära kirja.
4. Üks taotleja saab esitada ühe tegevuse raames ühe taotluse taotlusvoorus.
5. Toetuse saaja kohustub iga kuue kuu möödumisel esitama projekti vahearuanded.
6. Projekti lõppedes täidab Toetuse saaja enne lõpliku maksetaotluse esitamist Valgamaa Partnerluskogu seireandmete küsimustiku.
7. Projekti lõppedes esitab Toetuse saaja Valgamaa Partnerluskogule lühikokkuvõtte projektist, ning fotod projekti investeringust või tegevustest.

Taotleja peab vastama kõigile määrusest tulenevatele nõuetele:

1. Projektitoetuse taotleja suhtes ei ole algatatud likvideerimismenetlust ega kohtuotsusega välja kuulutatud pankrotti.
2. Taotlejal ei ole riiklikku maksuvõlga või tema riikliku maksuvõla tasumine on ajatatud.
3. Taotleja ei ole saanud ega taotle samal ajal sama tegevuse või investeringuobjekti kohta toetust riigieelarvelistest või muudest Euroopa Liidu või välisvahenditest või muud tagastamatut riigiabi või vähese tähtsusega abi.
4. Ta on varem riigieelarvelistest või muudest Euroopa Liidu või välisvahenditest saanud ja tagasimaksmisele kuulunud summa tähtajal tagasi maksnud.
5. Tähtajaliselt asutatud projektitoetuse taotleja puhul ei ole see tähtaeg lühem kui viis aastat arvates PRIA poolt viimase toetusosa väljamaksmisest.
6. Kavandatava tegevuse või investeringu tegemist ei või alustada varem ja investeringu tegemist tõendavad dokumendid ei või olla väljastatud varem kui partnerluskogu poolt projektitaotluse PRIAle taotluse esitamise päevale järgneval päeval.
7. taotleja on esitanud taotluse esitamise hetkeks äriregistrile viimase majandusaasta aruande, mille äriregistrile esitamise tähtaeg on saabunud;

[Määruses](#) on nõuded taotlejale toodud § 27.

8. Abikõlblikud ja mitteabikõlblikud kulud

1. Abikõlblik kulu peab olema **mõistlik, põhjendatud, selge, üksikasjalikult kirjeldatud, majanduslikult otstarbekas ja toetuse eesmärgi saavutamiseks vajalik**. Projektitoetuse taotleja tagab kasutatava toetusraha **otstarbeka ja säästliku kasutamise**.
2. Kui taotleja on **käibemaksukohustuslane**, moodustavad toetatava tegevuse või investeringu abikõlbliku maksumuse tegevuse või investeringuobjekti **käibemaksuta maksumus**, tegevus,

mida taotleja saab teha mitterahalise omafinantseeringu katteks ning abikõlbliku tegevuse või investeeringu tähistamiseks vajaliku sümboolika **käibemaksuta maksumus**.

3. Kui projektitoetuse taotleja **ei ole käibemaksukohustuslane**, siis moodustavad toetatava tegevuse või investeeringu abikõlbliku maksumuse tegevuse või investeeringu **käibemaksuga maksumus**, taotleja mitterahaline omafinantseering ning abikõlbliku tegevuse või investeeringu tähistamiseks vajaliku sümboolika **käibemaksuga maksumus**.
4. **Käibemaks ei ole abikõlblik juhul, kui selle tagastamist on võimalik taotleda käibemaksuseaduse (KMS) alusel. Kui projektitoetuse taotleja ei kasuta käibemaksuseadusest tulenevat õigust taotleda käibemaksu tagastust, siis jääb käibemaksukulu tema enda kanda.**

Tegevuse või investeringuobjekti abikõlbliku kulu moodustavad ühisprojekti elluviimiseks vajalikud kulud.

Abikõlblikud kulud [määruses](#) leiad § 30.

Abikõlblikud ei ole järgmised kulud:

1. maa ja olemasoleva ehitise ostmise ning üürimise või rentimise kulud;
2. käibemaks juhul, kui projektitoetuse taotlejal on võimalik taotleda selle tagastamist käibemaksuseaduse alusel;
3. sularahamaksed;
4. riigilõiv, teenustasu pangatoimingu eest, tagatismakse, intress ja muu finantsteenusega seotud kulu;
5. õigus- ja raamatupidamisteenuse kulud;
6. viivis, trahv ja muu rahaline karistus ning kohtumenetluse korral menetluskulud;
7. kulutused stipendiumile, annetustele, auhindadele, meenetele ja kingitustele;
8. erisoodustuselt tulumaksuseaduse § 48 lõike 4 tähenduses tasutav maks;
9. sõiduauto ostmise ja liisimise kulud;
10. kulud, mis on seotud liisingulepinguga, nagu liisinguandja kasumimäär, intressi refinantseerimiskulud, üldkulud ja kindlustusmaksed;
11. liisingumakse, kui asja omandiõigus ei ole viie aasta möödudes arvates PRIA poolt projektitaotluse rahuldamise otsuse tegemisest üle läinud toetuse saajale;
12. kohaliku omavalitsuse üksuse ülesande asendamiseks tehtud kulud;
13. kasutatud kauba ostmise ja liisimise kulud, välja arvatud kasutatud masina, seadme või eriotstarbelise sõiduki ostmisel;
14. kulud, mis ületavad Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse § 99 lõikes 6 nimetatud võrdlushindade kataloogi kantud asja või teenuse piirhinda, kui taotletakse toetust asja või teenuse kohta, mis on kantud nimetatud võrdlushindade kataloogi. Peamiselt on võrdlushindade kataloogi kantud põllumajandustehnika;
15. muud kulud, mis ei ole tegevuse elluviimisega või investeeringu tegemisega otseselt seotud.

Mitteabikõlblikud kulud [määruses](#) leiad § 31.

9. Vabatahtlik töö omafinantseeringuna

1. Mittetulundusühingust või sihtasutusest projektitoetuse taotleja omafinantseeringu osaks võib olla mitterahaline omafinantseering.
2. Mitterahaline omafinantseering on investeeringu tegemiseks vajalik projektitoetuse taotleja tehtud vabatahtlik tasustamata töö.

3. Mitterahaline omafinantseering võib moodustada kuni üheksa protsenti mitterahalise omafinantseeringuga seotud toetatava investeeringu abikõlblikest kuludest.
4. Vabatahtliku tasustamata töö tegemise korral on vabatahtliku tasustamata töö tegija tunnitasu määr kuni neli eurot ning masinat, seadet või mootorsõidukit kasutades kuni kaheksa eurot.
5. Vabatahtliku tasustamata töö tegemise tõendamiseks täidetakse töö tegija ja projektitoetuse taotleja poolt allkirjastatud **päevikut**, milles kajastatakse töö kirjeldus, tehtud töö maht, töö tegemise aeg, tehtava töö ühiku hind, töö tegijad, töö tegemiseks kulunud aeg ja vajaduse korral andmed vabatahtliku tasustamata töö tegemisel kasutatud masina, seadme või mootorsõiduki kohta. [Vabatahtliku tasustamata töö päeviku vorm](#)
6. Mitterahalise omafinantseeringu osa arvutamisel ei võeta üldjuhul arvesse projekti raames soetatud väikevahendite maksumust, kuna nad on küll vajalikud projekti eesmärgi elluviimiseks, kuid ei nõua toetuse saajalt vabatahtliku tasustamata töö tegemist.

Mitterahaline omafinantseering [määruses](#) on § 35.

Taotlemine

10. Taotluse esitamine

NB! Palun ärge jätke taotluse esitamist viimasele hetkele!

Projektitoetuse saamiseks esitab projektitoetuse taotleja selleks ettenähtud tähtajal elektrooniliselt **PRIA UUE e-teenuse keskkonna** kaudu avalduse ja selles esitatud andmeid tõendavad dokumendid.

[Toetustaotluse esitamist tutvustav video](#)

[Juhendmaterjal kliendiks registreerumise kohta uues e-prias](#)

NB! Paberkandjal ja e-posti teel projektitaotlust esitada ei saa.

Taotleja esitab PRIA e-teenuse keskkonnas järgmised dokumendid:

1. projektitoetuse taotluse avaldus (**täidetakse e-teenuse keskkonnas**);

Lisaks avaldusele laaditakse e-teenuse keskkonnas üles järgmised dokumendid:

2. kõigi projektipartnerite poolt allkirjastatud ühiste kavatsuste kokkuleppe ära kiri;
3. projektijuhi elulookirjeldus, kui taotletakse toetust projektijuhtimise kulude kohta

Selgitamaks välja, kas taotleja on **hankija** riigihangete seaduse mõistes, on täiendavalt vajalik:

- lisada avaldusele **mittetulundusühingul** mitte varasema kui taotluse esitamisele vahetult eelnenud kuu esimese kuupäeva seisuga mittetulundusühingu **liikmete nimekiri**, v.a usulised ühendused;
- **mittetulundusühingul ja sihtasutusel** planeeritud **tulude jaotus** aasta kohta, millal taotleja kavandab **investeeringu ellu viia**, millest nähtub avaliku sektori (riigi, kohaliku omavalitsuse või nende ühenduse, muu avalik-õigusliku juriidilise isiku) toetuse osakaal. **NB! Seda dokumenti ei ole vaja eraldi lisada vaid tulude jaotuse punkt on üks avalduse osa.**

[Määruses](#) on nõuded esitatavatele dokumentidele § 37.

11. Projektitaotluse nõuetele vastavuse kontrollimine partnerluskogus

1. Esmalt muutub esitatud projektitaotlus nähtavaks kohalikule tegevusgrupile ehk Valgamaa Partnerluskogule, kes 10 tööpäeva jooksul kontrollib projektitaotluse vastuvõtmisel nõutavate dokumentide olemasolu ja projektitoetuse taotleja, projektitaotluse ja toetatava tegevuse vastavust strateegias ja rakenduskavas, sealhulgas strateegia meetmes esitatud nõuetele.
2. Kui koos projektitaotlusega ei ole esitatud kõiki nõutavaid dokumente või kui esitatud dokumendis puuduvad projektitaotluse hindamiseks vajalikud andmed, palub partnerluskogu taotlejale puudused kõrvaldada kolme tööpäeva jooksul.
3. Kui nõutavaid dokumente või andmeid ei esitata partnerluskogu poolt määratud tähtaja jooksul võib projektitaotluse jätta hindamata ja edastada selle PRIAle märkusega, et projektitaotlust ei olnud võimalik hinnata.

Projektitoetuse vastavuse kontrollimisest on [määruses](#) § 38.

12. Projektitaotluste hindamine

1. Laekunud taotlusi hindab Valgamaa Partnerluskogu juhatuse poolt kinnitatud hindamiskomisjon hindamiskriteeriumide alusel.
2. Valgamaa Partnerluskogu teeb strateegia meetme eelarve piires PRIAle põhjendatud ettepaneku projektitaotluste paremusjärjestusse seadmise kohta ning iga projektitaotluse rahuldamise või rahuldamata jätmise ja projektitaotluse rahastamise suuruse kohta.
3. Partnerluskogu võib jätta projektitaotluse hindamata, kui projektitaotlus ei vasta strateegias või rakenduskavas esitatud nõuetele või kui projektitoetuse taotleja ei ole esitanud nõutavaid andmeid või dokumente määratud tähtaja jooksul. Partnerluskogu edastab hindamata jäetud projektitaotluse PRIAle koos märkusega hindamata jätmise kohta.

[Määruses](#) on hindamine § 39.

13. Nõuetele vastavuse kontrollimine PRIAs

1. PRIA kontrollib vastuvõetud projektitaotluse nõuetele vastavust ja selles esitatud andmete õigsust ning projektitoetuse taotleja ja toetatava tegevuse vastavust nõuetele.

2. PRIA kontrollib ainult nende projektitoetuse taotlejate nõuetele vastavust, kelle projektitaotlused kuuluvad Valgamaa Partnerluskogu paremusjärjestuse ettepaneku kohaselt projektitoetusteks ettenähtud eelarveliste vahendite piires täielikule või osalisele rahuldamisele, ja ainult nende taotlejate projektitaotluste nõuetele vastavust.

Nõuetele vastavuse kontrollimine PRIAs on [määruses](#) § 40.

14. Projektitaotluse rahuldamine ja rahuldamata jätmine

PRIA teeb projektitaotluse osalise või täieliku rahuldamise otsuse või projektitaotluse rahuldamata jätmise otsuse 60 tööpäeva jooksul arvates päevast, mil partnerluskogu esitas PRIA-le projektitaotluste paremusjärjestuse ettepaneku. Vajaduse korral võib PRIA otsuse tegemise tähtaega pikendada kuni 90 tööpäevani.

[Määruses](#) on projektitaotluse rahuldamine ja rahuldamata jätmine § 41.

Projekti elluviimine ja projektitoetuse maksmise tingimused

15. Projektitoetuse saaja kohustused

Projektitoetuse saaja on kohustatud:

1. projekti lõppedes täitma Valgamaa Partnerluskogu seireandmete küsimustiku enne lõpliku maksetaotluse esitamist;
2. projekti lõppedes esitama lühikokkuvõtte projektist ning fotod projekti investeeringust või tegevustest Valgamaa Partnerluskogule;
3. esitama Valgamaa Partnerluskogule projekti vahearuanded iga kuue kuu möödumisel;
4. tegema investeeringu või kavandatud tegevused ja esitama PRIA-le elektrooniliselt PRIA e-teenuse keskkonna kaudu selle tegevuse elluviimist või investeeringu tegemist tõendavad dokumendid kuni neljas osas ühe projektitaotluse kohta kahe aasta jooksul arvates PRIA poolt projektitaotluse rahuldamise otsuse tegemisest;
5. võtma projektitoetuse abil tehtud investeeringu **sihtotstarbeliselt kasutusse** kahe aasta jooksul, s.t hiljemalt viimase maksetaotluse esitamise ajaks;
6. säilitama ja kasutama sihipäraselt projektitoetuse eest ostetud investeeringuobjekti vähemalt viie aasta jooksul arvates PRIA poolt viimase toetusosa väljamaksmisest;
7. eristama selgelt oma raamatupidamises projektitoetuse kasutamise seotud kulud ning neid kajastavad kulu- ja maksedokumentid muudest kulu- ja maksedokumentidest;
8. võimaldama teostada projektitoetuse sihipärase ja tähtaegse kasutamise üle järelevalvet ja teha muid toetuse saamisega seotud kontrole ning osutama selleks igakülgset abi, sealhulgas võimaldama viibida projektitoetuse saaja kinnisasjal, ehitises ja ruumis ning läbi vaadata dokumente ja toetuse abil ostetud vara kohapeal;
9. teavitama PRIA-t viivitamata kirjalikult käibemaksukohustuslaseks registreerimisest käibemaksuseaduse § 20 alusel kuni viie aasta jooksul arvates PRIA poolt viimase toetusosa väljamaksmisest, kui projektitoetuse saaja on saanud toetust käibemaksu kohta;
10. esitama projektitoetuse kasutamise seotud seireks vajalikku teavet partnerluskogu või PRIA nõudmisel;

11. vastama Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1305/2013 III jaotise I peatükis ja strateegia meetmes nimetatud nõuetele ning riigiabi reeglitest tulenevatele nõuetele;
12. Projektitoetuse saaja suhtes ei ole algatatud likvideerimismenetlust ega kohtuotsusega välja kuulutatud pankrotti.
13. Projektitoetuse saajal ei tohi olla riiklikku maksuvõlga või tema riikliku maksu võla tasumine on ajatatud ja maksuvõla tasumise ajatamise korral on maksuvõlg, mille tasumise tähtaeg on moondunud, tasutud ettenähtud summas.

[Määruses](#) on projektitoetuse saaja kohustused § 42.

16. Nõuded hinnapakkumuse kohta

PANE TÄHELE!

Hinnapakkumised esitatakse PRIAle alles tegevuse elluviimisel koos maksetaotlusega. Seega on kogu vastutus hinnapakkumiste korrektsuse osas taotlejal.

Nõuded hinnapakkumisele

1. Väljavalitud hinnapakkumus ei tohi olla põhjendamatult kõrge võrreldes tavaliselt sarnase tegevuse eest tasutava hinnaga.
2. Väljavalitud hinnapakkumus peab olema objektiivselt põhjendatud ja juhul, kui projektitoetuse saaja ei ole saanud nõutud arvu hinnapakkumusi või valinud odavaimat hinnapakkumust, peab selle kohta esitama põhjenduse.
3. Projektitoetuse saaja ei tohi jaotada tegevuse hinnapakkumust osadeks, kui toetatava tegevuse elluviimiseks või investeeringu tegemiseks vajalik teenus, töö või kaup on funktsionaalselt koos toimiv.

Jälgi eriti!

- Hinnapakkumused peavad olema väljastatud enne tegevuse või investeeringu tegemist.
- Hinnapakkumus peab sisaldama taotleja nime, välja arvatud juhul, kui hinnapakkumuseks on väljatrükk hinnapakkuja veebilehelt, hinnapakkuja nime, registrikoodi, kontaktandmeid, hinnapakkumuse väljastamise kuupäeva ning toetatava investeeringuobjekti käibemaksuta ja käibemaksuga maksumust. Hinnapakkumuse esitamisel jälgida, et hinnapakkumus ei oleks põhjendamatult kõrge võrreldes tavaliselt sarnase tegevuse eest tasutava hinnaga).
- **Investeering on vahemikus 1000-5000 eurot (käibemaksuta summa).**
Vaja on esitada üks hinnapakkumus, mis ei tohi olla kunstlikult tükeldatud. Taotleja peab jälgima, et koostatud hinnapakkumuse kutse oleks nii täpne, et hinnapakkumuse esitajal oleks võimalik selgelt kirjeldada müüdava töö, teenuse või kauba kogused ja maksumused. Vajadusel võib PRIA täiendavalt juurde küsida, mis hinnapakkumuse aluseks oli.
- **Investeeringu summa ületab 5000 eurot (käibemaksuta summa).**
Vaja on lisada kolm hinnapakkumust koos tehniliste tingimuste loeteluga. Hinnapakkumused peavad olema omavahel võrreldavad, sisu osas arusaadavad. Hinnapakkumus ei ole võrreldav, kui nt mahud on erinevad. Kui ei ole valitud odavaimat hinnapakkumust peab esitama põhjenduse.

- **Investeeringu summa jääb alla 1000 euro.**
Hinnapakkumust ei ole vaja esitada.
- **Riigihanke puhul lisada väljavalitud hinnapakkumine.**
- **Jälgi, et ei oleks seotust pakkuja ja toetuse taotleja vahel, kui investeeringu summa ületab 1000 eurot.** [Määruse § 33 lg 5:](#)

Projektitoetuse saaja ja isik, kellelt projektitoetuse taotleja või projektitoetuse saaja tellib teenuse või töö, välja arvatud projektijuhtimise korral, või ostab kaupa, ning nende osanik, aktsionär või tulundusühistu liige või juhatuse või nõukogu liige või seltsinglane ei tohi kuuluda üksteise juhatusse ega nõukokku ega omada osalust üksteise äriühingus, välja arvatud juhul, kui tegevuse või investeeringu käibemaksuta maksumus ei ületa 1000 eurot või kui projektitoetuse saaja on kohalik tegevusgrupp ja tegevuse või investeeringu käibemaksuta maksumus ei ületa 5000 eurot.

Hanke korraldamisel järgitakse riigihangete seadust, kui projektitoetuse taotleja on hankija riigihangete seaduse § 5 tähenduses.

[Riigihangete seaduses](#) (edaspidi RHS) sätestatud korda on kohustatud järgima:

- 1) riik või riigiasutus;
- 2) kohaliku omavalitsuse üksus, kohaliku omavalitsuse asutus või kohaliku omavalitsuse üksuste ühendus;
- 3) muu avalik-õiguslik juriidiline isik või avalik-õigusliku juriidilise isiku asutus;
- 4) sihtasutus, mille üheks asutajaks on riik või mille asutajatest rohkem kui pool on käesoleva lõike punktis 2 või 3 nimetatud hankijad või mille nõukogu liikmetest rohkem kui poole määravad punktides 1–3 nimetatud hankijad;
- 5) eraõiguslik juriidiline isik, mida põhiliselt rahastavad või mille juhtimis- või järelevalveorgani liikmetest rohkem kui poole määravad või mille juhtimist muul viisil kontrollivad koos või eraldi käesoleva lõike punktides 1–3 nimetatud hankijad või mõne muu Euroopa Majanduspiirkonna lepinguriigi vastavad isikud ja mis on asutatud eesmärgiga täita põhi- või kõrvaltegevusena ülesannet avalikes huvides, millel ei ole tööstuslikku ega ärilist iseloomu.

[Määruses](#) on hinnapakkumuse nõuded § 33.

17. Maksetaotlused

Projektitoetuse saaja teeb investeeringu ja esitab PRIA-le elektrooniliselt PRIA e-teenuse keskkonna kaudu investeeringu tegemist tõendavad dokumendid kuni neljas osas ühe projektitaotluse kohta kahe aasta jooksul arvates PRIA poolt projektitaotluse rahuldamise otsuse tegemisest.

Projektitoetuse saaja esitab enne viimase maksetaotluse esitamist Valgamaa Partnerluskogule lühikokkuvõtte projektist ning fotod projekti investeeringust või tegevustest. Samuti on taotleja kohustatud täitma kaks aastat peale projekti lõppemist Valgamaa Partnerluskogu seireandmete küsimustiku.

Projektitoetuse väljamaksmiseks esitab projektitoetuse saaja pärast investeeringu täielikku või

osadena tegemist ja selle eest täielikult või osaliselt tasumist PRIA-le partnerluskogu kaudu elektrooniliselt PRIA e-keskkonna kaudu maksetaotluse, koos järgmiste dokumentide ära kirjadega:

1. arve-saateleht või arve;
2. hinnapakkumised, mis vastavad toetuse taotlemisel esitatud investeeringu eeldatava maksumuse arvestusele iga kululiigi kohta;
3. arve tasumist tõendav maksekorraldus või arvelduskonto väljavõte;
4. üleandmist-vastuvõtmist tõendav dokument, kui toetatav tegevus on ehitamine või parendamine ning tegevuse elluviimise rahastamisel enne kulutuse tegemist (OTKA);
5. tööleping, töövõtuleping või käsundusleping;
6. koolituse, seminari, teabepäeva või muu samalaadse ürituse päevakava ja sellest osavõtjate nimekiri, millel on märgitud osalejate kontaktandmed ning allkirjad, välja arvatud massiürituste puhul;
7. ekspordihinnangu või uuringu tellimise korral töövõtuleping ja töö üleandmise-vastuvõtmise akt;

[Määruses](#) on investeeringu tegemist tõendavate dokumentide esitamine § 43.

18. Projektitoetuse väljamaksmine enne kulutuste tegemist

Projektitoetuse taotlejal on võimalus kasutada projektitoetust ka **osaliselt tasatud kuludokumentide alusel**. See võimaldab projektitoetuse saajal paindlikumalt ellu viia kavandatavat projekti ning aitab ületada investeeringu tegemisega kaasnevat finantsprobleemi.

Osaliselt tasatud kuludokumentide alusel (OTKA) saab taotleda toetuse väljamaksmist, kui:

- töö või teenus on lõpetatud või vara on üle antud ning projektitoetuse saaja on selle vastu võtnud (akt) ja kasutab sihipäraselt;
- töö, teenuse, vara eest on tasatud vähemalt omafinantseeringuga võrdne summa (Kui käibemaksule toetust ei taotleta, siis peab olema tasatud ka käibemaks.);
- toetuse saaja on usaldusväärne.

Peale dokumentide ja investeeringu vastavuse kontrolli kantakse toetuse summa üle taotleja arvele, kes tasub kuludokumentide alusel tasumata kogusumma viivitamata isikule, kellelt ta tellis teenuse või töö või ostis kaupa ning esitab **7 tööpäeva jooksul alates toetuse laekumisest** uuesti maksetaotluse PRIA-le.

[Määruses](#) on väljamaksmine enne kulutuste tegemist § 45.

19. Teavitamine toetuse kasutamisest

Kõik projektid tuleb tähistada vastavalt [Maaelu arengu toetuse andmisest ja kasutamisest teavitamise, toetatud objektide tähistamise ning Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondi \(EAFRD\) osalusele viitamise täpsem kord perioodil 2014–2020](#).

Eesti LEADERi logo, Euroopa Liidu LEADERi logo, Euroopa Liidu embleemiga ning lisaks ka Valgamaa Partnerluskogu logoga tuleb tähistada:

- ehitis;
- masin, seade;
- meene;

- info- ja reklaammaterjal;
- üritus;
- digitaalne infokandja ja materjal, paigutatuna pakendile või tootele ning selle esilehele, -kaadrile, -pildile;
- televisioonisaade, artikkel ja muu tekst tehniliselt võimalikul ja sobival viisil;
- trükimeedia või avalikkusele suunatud veebilehe kuulutus (nt. netireklaam).

Tegevuse korral tähistatakse tegevuse toimumise ajal toimumise koht ja tegevuse kohta käiv teavitumaterjal

Iga eset ja dokumenti ei tule märgistada logoga, kui see on kasutusel vaid organisatsioonisiselt, sellisel juhul piisab plakati või stendi kasutamisest organisatsiooni avalikus ruumis.

Märgistus peab säilima vähemalt 5 aastat viimase toetusosa väljamaksmisest

Teavitus veebilehel

Juhul, kui toetuse saajal on olemas toetatava objekti või tegevusega seotud veebileht:

- 1) avaldatakse veebilehel lisaks logole ja embleemile objekti või tegevuse lühikirjeldus;
- 2) kirjeldatakse toetatava objekti või tegevuse lühikirjelduses ka eesmärgi ja oodatavaid tulemusi, kui toetus ületab 10 000 eurot.

Logo ja embleem paigaldatakse **kergesti märgatavale kohale ja ta peab olema selgelt nähtav**. Digitaalne logo on kättesaadav veebilehel <https://valgaleader.ee/projektide-elluviimine/taehistamine.html>.

NB! Euroopa Liidu lipu embleemi all olev tekst on võrreldes eelmise perioodiga muutunud!

- Objekt, millele ei ole logo ja embleemi paigaldatud tootmise käigus, tähistatakse kleebisega.
- Kui toetus **ületab 10 000 eurot**, tuleb lisada logoga ja embleemiga plakat. Plakat peab olema üleval toetatava objekti või tegevuse abikõlblikkuse perioodil. Kui plakatit kasutatakse üksiktegevusest teavitamiseks, hoitakse plakat üleval tegevuse toimumise ajal. Plakat peab olema suurusega vähemalt A3 ning sellel peab asetsema logo koos embleemiga, millele eraldatakse vähemalt 25 protsenti plakati pindalast, ja projekti nimetus, mis moodustab plakati kõrgusest vähemalt 30 protsenti. Kui plakatit kasutatakse välitingimustes, peab see olema tehtud vastupidavast ja ilmastikukindlast materjalist.

Kui projektitoetuse abil valminud või soetatud objekti kajastatakse ajalehe vm väljaande artiklis, siis soovime kasutada järgnevat lauset rahastajale viitamiseks: “Investeering on toetatud EAFRD, MAK 2014-2020 Leader meetme ja Valgamaa Partnerluskogu poolt.”

